

Воронцова А.С., студентка

Науковий керівник: Макаренко І.О., к.е.н., ас.

Українська академія банківської справи Національного банку України, м. Суми

РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ОЦІНКИ АУДИТОРСЬКОГО РИЗИКУ ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО»

Відповідно до глосарію термінів Міжнародних стандартів аудиту (МСА), аудиторський ризик – це ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансова звітність суттєво викривлена [2].

За МСА 200 «Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів», аудиторський ризик є функцією ризиків суттєвого викривлення (властивого і ризику контролю) та ризику невиявлення [2].

Щодо методів оцінки аудиторського ризику, виділяють два блоки – кількісні і якісні методи. Кількісні методи передбачають визначення відсотку або частини одиниці. Згідно МСА 200, для оцінки аудиторського ризику необхідно знайти добуток його складових. На практиці застосовуються ще методи оцінки ризику як суб'єктивної вірогідності, ймовірно-статистичні та нестатистичні (змістовні) методи.

Якісні методи оцінки аудиторського ризику полягають в тому, що аудитор оцінює ризик як низький, середній та високий. Також може застосовуватися матриця оцінки ризику суттєвого викривлення та ризику невиявлення, матриця взаємозв'язку складових аудиторського ризику та кількості аудиторських доказів, тощо.

Узагальнивши підходи до визначення аудиторського ризику, представимо власну методику його оцінки у розрізі окремих складових на досліджуваному товаристві ТОВ «Сумитеплоенерго». Насамперед розглянемо якісний метод оцінки, який доцільно реалізувати за допомогою методу заповнення анкет (бланків). Для цього слід дати відповіді на такі питання:

– для визначення властивого ризику – щодо галузевих, регуляторних та інших зовнішніх чинників; інформації, що характеризує бізнес клієнта, тощо (для ТОВ «Сумитеплоенерго» – середній рівень);

– для оцінки ризику контролю – щодо стилю та основних принципів керівництва, організаційної структури, розподілу відповідальності, кадрової політики, тощо (для ТОВ «Сумитеплоенерго» – середній рівень).

Ризик невиявлення також можна оцінити шляхом анкетування, або через застосування матриці взаємозв'язку складових аудиторського ризику, за якою отримуємо середній рівень для ТОВ «Сумитеплоенерго». Тобто, сукупний аудиторський ризик ТОВ «Сумитеплоенерго» відповідно з проведеними оцінками також буде середнім. Як кількісний метод пропонуємо розглянути модель оцінки властивого ризику за допомогою нечітких множин [1]. Її сутність полягає в наступних кроках:

– аналізуємо ряд факторів, що свідчать про властивий ризик, які оцінюються як низькі, середні і високі (10 факторів);

– визначаємо коефіцієнт значимості кожного фактору (r_i), що залежить від рівнозначності факторів між собою. У нашому прикладі фактори рівнозначні, а отже коефіцієнт визначається як частка між одиницею та загальною кількістю факторів (0,1);

– присвоюємо кожному фактору його поточне значення (λ_{ij}), яке дорівнює 1, якщо відповідає обраному аудитором рівня фактора, або 0; j дорівнює відповідно 1, 2, 3;

– будуємо функцію приналежності множини (g), де область значень становитиме інтервал від 0 до 1. Тобто, це дозволить класифікувати числові значення за трьома підмножинами – низький (від 0 до 0,33), середній (від 0,33 до 0,66) і високий ризик (від 0,66 до 1). За нашим підприємством отримуємо середній аудиторський ризик.

$$g = \sum_{j=1}^3 g_j \sum_{i=1}^n r_i \lambda_{i,j} = 0,434 \quad (1),$$

Таким чином, з урахуванням розглянутих підходів до оцінки аудиторського ризику та запропонованої методики на досліджуваному підприємстві визначено середній рівень аудиторського ризику, що має суттєвий вплив на організацію аудиту на ньому в подальшому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочинев, Ю. Ю. Моделювання аудиторського ризику при плануванні аудиту [Текст] / Ю. Ю. Кочинев // Аудит и фінансовий аналіз. – 2006. – № 4. – С. 127 – 130.

2. Міжнародні стандарти аудиту [Електронний ресурс] / Аудиторська палата України. – Режим доступу : http://apu.com.ua/files/temp/Ukr-block_T1-2010.pdf. – Офіційний сайт Аудиторської палати України.

Воронцова, А.С. Розробка методики оцінки аудиторського ризику ТОВ «Сумитеплоенерго» [Текст] / А.С. Воронцова ; наук. кер. І.О. Макаренко // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи Національного банку України, спецвипуск за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів "Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи країни: погляд у майбутнє". – 2014. – Т. 1. – С. 83–85.